

Dragi prijatelji misijonov!

Oglašamo se vam iz Ukrajine, prostrane dežele med Karpati in Rusijo, med Belorusijo in Črnim morjem. To je največja evropska država, kar 30 x večja od Slovenije. Če od enega konca Slovenije do drugega lahko pridemo v dobrih dveh urah, pa tukaj lahko potujemo skoraj dva dni, ne da bi se pokrajina pred našimi očmi bistveno spremenila. Povsod sama ravnina, prostrana polja in brezovi gozdički.

Na področju Ukrajine živi 46 milijonov prebivalcev, vsako leto pa jih veliko odide v tujino – s trebuhom za kruhom. V glavnem mestu Kijevu uradno živi 3,5 milijonov prebivalcev, v resnici pa do 5 milijonov, kajti veliko je neprijavljenih in brezdomcev. Ukrajinci so sprejeli krščansko vero pred 1000 leti. 85% prebivalcev je pravoslavne vere, 10% je grko-katoličanov, 3% pa predstavljamo rimo-katoličani.

Po padcu komunizma, ko so se odprle meje bivše Sovjetske zveze, se je tudi katoliška Cerkev želela približati tem narodom in jim pomagati vstati v resnično svobodo, za katero nas je oprostil Kristus. Škofijski duhovniki in mnogo različnih redov, med njimi tudi Misijonska družba lazaristov, so se takoj odpravili na delo. G. Peter Tašev iz slovenske province se je pridružil slovaškim lazaristom na župnijah na Zakarpatju blizu slovaške meje. Poljaki so šli v Harkov in na Bukovino ob romunski meji ter v Belorusijo, g. Tomaž Mavrič iz Slovenije in še dva poljska sobrata so začeli zbirati katoličane v Rusiji na Uralu. Za njimi sta šla v Nižnij Tagil še dva Slovenca: g. Lojze Letonja in g. Tone Ovtar. Vzhod je zanimal tudi g. Paula Roche-a, izkušenega misijonarja z Irske, ki je dolga leta deloval v Nigeriji. Prišel je v Rusijo, nekaj časa delal na kolhozu v Sibiriji kot navaden delavec in se naučil ruski jezik. Leta 2001 so lazaristi na področju bivše Sovjetske zveze ustanovili viceprovinco sv. Cirila in Metoda in g. Paul Roche je postal prvi vicevizitator. Mladi skupnosti so se že pridruževali domačini, ki bi radi postali duhovniki – misijonarji. V začetku so jih v noviciat in na študij pošiljali na Poljsko ali na Slovaško, potem pa se je g. Paul lotil gradnje precej velike hiše v Kijevu. Maja 2005 je bila blagoslovljena in poimenovali so jo »Božji dar«. Sedaj je tukaj sedež viceprovince, vzgojna hiša za bogoslovce, počasi pa se razvija tudi župnija. Letos živijo v Kijevu 3 duhovniki: g. Paul – vicevizitator, g. Jan s Slovaške – predstojnik bogoslovcev in skupnosti ter g. Tomaž Mavrič – spiritual, voditelj Vincencijeve konference in Združenja čudodelne svetinje. Občasno prihaja tudi g. Robert iz avstrijske province, ki je profesor filozofije v semenišču. Z njimi je še diakon, ki bo, če Bog da, letos posvečen v duhovnika, in 5 bogoslovcev. Dva bogoslovca pa sta na pastoralni praksi v Italiji oz. Španiji in bosta februarja izrekla večne zaobljube.

Lazaristom v Kijevu sva se maja 2005 pridružili dve Marijini sestri. Njihova viceprovinca je našo Družbo povabila k sodelovanju, da bi poskušali skupaj kaj narediti na dobrodelnem področju. Vedeli sva, da je Kijev veliko mesto in da je potreb veliko, toda kako priti do ljudi, ki potrebujejo pomoč? Lazaristi so bili tukaj že nekaj let in so že poznali nekaj ljudi. Seznanili so naju z dvema družinama, kjer so vsi okuženi z AIDS-om. Začeli sva jih obiskovati in jim po svojih močeh pomagati. Ko je v eni od teh dveh družin umrl oče, star komaj 28 let, ter pustil ženo s tremi majhnimi otroki, sva se zavedli, kako je življenje lahko kruto. Na pogrebu sva srečali njihove sorodnike in prijatelje. Vsi so bili pijani. Pomagali sva pripraviti »pogrebščino«, kajti vse je bilo na ramah pokojnikove žene. Naenkrat sva razumeli, da bo misijonsko delo zelo konkretno in daleč od napačnih predstav o oznanjevanju evangelija. Oznanjali bova z dejanji in tako, kakor bodo zahtevale okoliščine. Če hočeva služiti Bogu in ljudem, bova morali biti na razpolago in zelo odprti za izzive, ki jih bo prineslo življenje.

Skupaj z lazaristi smo poskušali ugotoviti, na katerem področju je beda največja in kako odgovoriti na potrebe ljudi. Želeli smo spoznati dobrodelne projekte, ki že delujejo, in se povezati z njimi.

Pred dvema letoma je pri lazaristih začela delovati Vincencijeva konferenca. To je skupina laikov, ki se želi udeleževati na dobrodelnem področju ter imeti odprte oči za potrebe bližnjih. Konferenco vodijo lazaristi, me dve s s. Marto pa sva se ji pridružili, da bi skupaj bolj organizirano delovali in si med seboj pomagali. Člani skupine vsak ponedeljek obiskujejo

brezdomce na ulici ter jim delijo sendviče in čaj. To je pravzaprav le sredstvo, kako z njimi priti v stik in jim pomagati postaviti se na noge. Pogosto najdejo ljudi z globokimi ranami na nogah zaradi omrzlin ali resnimi boleznimi. Takim pomagamo priti v bolnišnico, kar je precej zahteven podvig, saj se brezdomcev povsod branijo. Pri delu z brezdomci se povezujemo tudi s protestantskim centrom za brezdomce ter z državnim centrom za socialno rehabilitacijo brezdomcev, kamor sprejmejo tudi invalide. To področje dela je zelo prostrano in zahtevno, zato lahko le s skupnimi močmi učinkovito pomagamo.

Nekateri člani konference pa se posvečajo delu z otroci – sirotami, okuženimi z AIDS-om. Seznanili smo se z bolnišnico, kjer imajo posebno sobo za te otroke. Večinoma so še dojenčki, ki so jih matere pustile kar v porodnišnici, nekaj pa je že večjih in jih v bolnišnico pripeljejo iz internata, kadar se jim bolezen poslabša. Naše delo med njimi je pravzaprav nadomeščanje mame in očeta: nega, hranjenje, previjanje, pa tudi igra in vzgoja. Zavedamo se, da njihova življenjska pot ne bo dolga in ne lahka, zato jim poskušamo sedaj dati nekaj toplote in ljubezni.

Vse bolj se povezujemo tudi z drugo otroško bolnico, kjer je nov oddelek za otroke z AIDS-om, odprt za otroke iz vse Ukrajine. S. Marta tam vodi skupino za starše, ki so v bolnišnici skupaj s svojimi bolnimi otroki. Glavna zdravnica je zelo želela, da bi ta srečanja predstavljala prostor, kjer bi se starši počutili sprejeti in bi lahko sproščeno govorili o vsem, kar doživljajo ob bolezni otrok. Takšne družine so pogosto izolirane s strani sosedov, kajti vsi se jih bojijo in se jih izogibajo v strahu, da se ne bi okužili tudi sami. Ta zdravnica tudi želi, da bi skupaj s pravoslavnimi uredili molitveni kot ali kapelico, kamor bi se ljudje lahko umikali v tihoto in molitev. Bomo videli, kaj se bo dalo narediti.

Ukvarjamo se tudi s številčnejšimi družinami. Tam so problemi pogosto zelo kompleksni: majhno stanovanje, bolezen, nerazumevanje med zakoncema, premalo sredstev, neuradna zaposlitev in s tem povezana nezmožnost dobiti vsaj tista sredstva, ki jih država nameni takšnim družinam. Starši se kar ne znajdejo in si ne upajo narediti odločilnih korakov, da bi pretrgali začarani krog. Otroci pa nimajo niti možnosti, da bi se zdravo razvijali in bili deležni resne vzgoje, ki bi jih pripravila na življenje. Takšni ljudje so pogosto zelo nezaupljivi in težko dostopni za pomoč. So pa tudi izjeme. Po svojih močeh jim skušamo pomagati. Vedno bolj razumemo, da je v mnogih družinah vir nesreč v okultizmu. Ko se nanje zgrinja nesreča za nesrečo in nihče ne ve, kako razvozlati zapleteno situacijo, pogosto povedo o raznih vračih, s katerimi so v preteklosti imeli opravka. Marija s čudodelno svetinjo jim ima marsikaj povedati in je za mnoge kot rešilna bilka. Tudi vas prosimo za molitveno pomoč, da bi se ti ljudje osvobodili zla, ki jih vklepa v svoje verige.

Prav preko takšne družine smo prišli v stik z gospo, ki že 3 leta leži, prizadeta od možganske kapi. Dve leti je ni nihče umil. Enkrat je k njej prišla socialna služba, a se je že pri vratih obrnila, češ da ne more ničesar storiti. Soseba nam je rekla: »Mogoče bi pa vi poskusili. Morda vam bo dovolila, da bi jo umili.« Bolnica je bila res v strašnem stanju. Polagoma je pristala na to, da bi jo umili, sedaj pa jo redno obiskujemo in negujemo.

V začetku julija smo bili v Letičevu, več kot 400 km zahodno od Kijeva, kjer je velika Marijina romarska cerkev. Tukaj je že tradicija, da ljudje iz dveh koncev Ukrajine romajo peš ves teden in prehodijo okrog 180 km. Tudi letos je bilo 600 tako pogumnih in vztrajnih romarjev, veliko pa se jih je pripeljalo z avtobusi k slovesni sv. maši. Ocenjujejo, da je bilo vseh ljudi približno 5000.

Tamkajšnji župnik nas je že predlani povabil, da bi prišli predstaviti čudodelno svetinjo. Razmišljali smo, kako to storiti, da ne bi bila le govorjena beseda, ki bi se je ljudje hitro naveličali. Povezali smo se s kapucini in njihovim ansamblom Kana ter s skupino, ki se ukvarja s pantomimo. Skupaj smo pripravili program, ki je osvetlil zgodovino svetinje, njeno širjenje in pomen za življenje današnjih kristjanov. Prepletali so se beseda, pesem in ples.

Uro pred sv. mašo se je začel program. Romarjem, ki so trumoma prihajali, smo v tem času skupaj z mladimi sodelavci delili svetinjice z razlago in jih vabili, naj se vključijo v Združenje čudodelne svetinje. Drug za drugim so spraševali, kaj se pričakuje od članov

Združenja. Kot plošča, ki se je pokvarila in ne more naprej, smo ponavljali: »Nositi svetinjo, vsak dan moliti vzklik, ki je na njej, častiti Marijo, krščansko živeti in prejemati zakramente.« Nekaj deklet je zapisovalo naslove ljudi, ki so se želeli vključiti. Kmalu pa se je »začela vrteti še ena plošča,« tokrat na strani romarjev: »Ali lahko dobim še eno svetinjo za moža, za otroke, za sosedo, za teto, za prijatelje ...?« Tako smo razdelili več kot 15000 svetinjic. Naj Marija pride v vsak dom; naj jo z zaupanjem nosi vsak kristjan; naj se razlivajo reke milosti na Ukrajino, ki je toliko let trpela zaradi komunističnega režima, sedaj pa mukoma išče resnične vrednote.

Združenje čudodelne svetinje deluje že v mnogih deželah, v Ukrajini pa ga doslej še ni bilo. Dalj časa smo razmišljali o ustanovitvi Združenja in v ta namen smo pozimi organizirali romanje Marije po družinah. Ljudje se ob njej zbirajo k molitvi, pogosto pa k Mariji povabijo še svoje sorodnike in sosede. Tako sami postanejo misijonarji v svojem okolju.

G. Paul je g. Tomaža imenoval za voditelja Združenja in on se je zelo zavzeto lotil nove naloge. Zbral je skupino, ki bo skrbela za razpošiljanje pisem, svetinjic, razlag in sploh za povezovanje med člani Združenja. Vsem, ki so nam v Letičevu dali svoje naslove, smo že poslali pismo in anketo, da bi videli, kakšno stopnjo pripadnosti so pripravljeni živeti:

1. nositi svetinjico in moliti vzklik, ki je na njej;
2. razširjati Združenje in biti koordinator v svojem okolju.

Po pošti so se vračale izpolnjene ankete, pa tudi prošnje za svetinjice in pričevanja o uslišanju. Ljudje, ki so prejeli milost na Marijino priprošnjo, želijo svoje veselje in hvaležnost deliti z drugimi.

Med množico pisem je posebno pretresljiva prošnja mladega fanta, zaprtega v dosmrtno ječo. ZaporNIK, s katerim si delita celico, mu je posodil Katoliški vestnik, kjer je bilo predstavljeno Združenje, in fant je zahrepenel po tem, da bi tudi sam pripadal Mariji ter jo častil. Boga in vero je spoznal šele v zaporu. Tudi krščen je bil šele kot zapornik, sedaj pa je Marija sama našla pot do njega. Kdo ve, če ne bo ravno preko njega dosegla še mnogih src.

Nihče od nas ne ve natančno, kako naj bi se Združenje razvijalo, zato je sodelovanje pri njem še toliko bolj ustvarjalno. Beseda da besedo, ideja potegne za seboj drugo idejo, iz pisem ljudi pa tudi razberemo njihove želje in pričakovanja. Skratka, sodelovati pri nečem novem je zanimivo. Marija sama najde pot do človeških src.

Poleti smo spet imeli pomoč iz Slovenije. Naša stara znanca: Bojan in Tinkara ter dve novi obiskovalki: Tanja in Mateja, so pripravili in skupaj s sestrami Matere Terezije vodili dve skupini oratorija. Program je potekal v čudoviti naravi v Vorzelu, kjer je semenišče. Poleti, ko ni bogoslovcev, prostori služijo za razna srečanja in duhovne vaje. Za otroke, ujete v kijevski beton, je bil to pravi raj, tema o indijancih pa kot nalašč.

Mi trije pa smo bili v začetku avgusta deležni lepega srečanja vseh vej Vincencijeve družine, ki delujejo v Ukrajini. Srečanje je bilo v Užgorodu ob slovaški meji. Zbrala se je pestra družina z vseh koncev Ukrajine, kajti lazaristi na vseh župnijah vzpodbujajo dobrodelnost in sodelovanje z laiki. Srečanje je bilo namenjeno medsebojnemu spoznavanju vej Vincencijeve družine, zato je vsaka skupina predstavila svojo dejavnost. Zelo nas je nagovorila skupina AIC z Bukovine, ki je pripovedovala, kako so revni družini obnovili hišo, da bodo živeli v bolj zdravih pogojih. Tudi fotografije so povedale svoje. Prej črna, vlažna luknja, potem pa bele stene, nov tlak, povsod vse čisto. S skupnimi močmi se res veliko naredi.

Na srečanju je bilo tudi nekaj gostov iz tujine, ki so s svojimi predavanji prinesli novo luč v naše služenje ubogim. Lazarist Hugh O'Donnell iz Pariza je požel največji aplavz. Govoril je o sv. Vincenciju št. 1 in o sv. Vincenciju št. 2, kar pomeni o Vincenciju pred in po spreobrnjenju, torej o njem kot o človeku. Doslej sem vedno slišala o njem kot o svetniku, podjetnem in dobrem organizatorju, ki je vso pariško gospodo spravil pokonci, da so pomagali ubogim. Zdelo se mi je, da mu je šlo vse gladko, da je vedel, kako, in je bil vedno le uspešen. Skratka, zdel se mi je zelo daleč od mojih iskanj in bojov. Tukaj pa sem ga uzrla kot človeka, enakega vsem nam. Na eni strani vzvišeni ideal duhovništva, na drugi pa njegova neustrezna motivacija in prav nič zavidevanja vredni značaj. Predavatelj je rekel, da je bil Vincencij št. 1

težak. Bil je ali žalosten ali jezen. Nekega dne pa je srečal Frančiška Saleškega, utelešeno dobroto in milino. Ta je na Vincencija naredil tako močan vtis, da je počasi tudi sam postal blag in dober. Ko se je v srečanju z Bogom osvobodil svojega jaza, je bil pripravljen resnično služiti Bogu v bližnjih.

V začetku oktobra pa smo se veselili diakonskega in mašniškega posvečenja dveh naših bogoslovcev. Kolja je bil posvečen v diakona, Vladik Bismak pa je novomašnik. Oba prihajata iz Zakarpatja, iz vasi Dovge, zato je bilo posvečenje v tamkajšnji stolnici v Mukačevu. To je bil res praznik veselja in hvaležnosti Bogu za dar duhovništva. Naslednji dan pa smo bili vsi povabljeni v Dovge na novo mašo. Praznično okrašena cerkev, procesija do novomašnikovega doma, očetov in mamin blagoslov na duhovniško pot, sprevod nazaj v cerkev, prva sv. maša otca Vladislava, kakor ga bodo verniki odslej imenovali. Bilo je eno samo veselje in zahvaljevanje Bogu, da je v njihovi župniji zrasel duhovniški poklic. Pridigal je g. Vitalij, eden izmed prvih domačih poklicev v vice-provinci. Jezik mu teče kot namazan, za besedami pa stoji njegova pokončna drža veselega Kristusovega služabnika. Pravijo, da se za novomašni blagoslov splača raztrgati par čevljev. Tudi mi smo ga hvaležno prejeli in se polni lepih vtisov, pa tudi zakarpatskih dobrot, vrnili v Kijev.

Del našega urnika so tudi srečevanja z revnejšimi družinami, ki prosijo za hrano, obleko, nova okna, posteljo, invalidski voziček in še marsikaj. Po svojih močeh jim skušamo pomagati. Vedno bolj razumemo, da je v mnogih družinah vir nesreč v okultizmu. Ko se nanje zgrinja nesreča za nesrečo in nihče ne ve, kako razvozlati zapleteno situacijo, pogosto povedo o raznih vračih, s katerimi so v preteklosti imeli opravka. Marija s čudodelno svetinjo jim ima marsikaj povedati in je za mnoge kot rešilna bilka. Tudi vas prosimo za molitveno pomoč, da bi se ti ljudje osvobodili zla, ki jih vklepa v svoje verige.

Za nami so božični prazniki. Bogoslovci so jih preživeli doma v svojih župnijah, g. Jan je šel obiskat sobrate v Rusijo v Nižnij Tagil, kjer delujeta g. Tone Ovtar in še en ukrajinski sobrat, g. Paul in mi trije pa smo ostali v Kijevu. Na sveti večer smo imeli sv. mašo oz. polnočnico ob 21.30, da so se verniki lahko vrnili domov, kajti metro vozi le do enih ponoči. Božič je tukaj delovni dan, saj je večina prebivalstva pravoslavne vere in se koledar ravna po njih. Tudi na Božič popoldne je k sv. maši prišlo kar veliko ljudi. Na Silvestrovo pa smo zvečer imeli zahvalno sv. mašo. Želeli smo se Bogu zahvaliti za vse dobro, česar smo bili deležni v preteklem letu. Spomnili smo se tudi vseh dobrotnikov, ki ste nam stali ob strani z duhovno in materialno pomočjo. Po sv. maši je bila skupna večerja, potem pa adoracija, ki se je prevesila čez polnoč. Tako smo z Gospodom in v zaupanju v Njegovo previdnost stopili v novo leto.

V prazničnih dneh smo obiskali in obdarili otroke v bolnišnici ter brezdomce v centru za socialno rehabilitacijo v Jasnogorodki. Slovensko veleposlaništvo nam je omogočilo nakup daril za otroke. Lepo je, kadar se najdejo ljudje dobre volje in sodelujejo, čeprav niso praktični katoličani. Imajo pa dobro srce in čut za sočloveka.

Tudi 25. januar je bil za nas zelo prazničen dan. Lazaristi so obhajali obletnico ustanovitve njihove Misijonske družbe, g. Tomaž je praznoval 25 letnico duhovništva (posvečen je bil 29. junija 1983, vendar še nismo uspeli obeležiti njegovega jubileja), dva bogoslovca pa sta prejela talar kot znak posvečenega življenja. K sv. maši je prišlo zelo veliko ljudi in skoraj vsi so ostali tudi pri družabnem delu praznovanja. Spet smo se globlje zavedli, kako velik dar je duhovništvo.

To je nekaj utrinkov iz našega življenja in služenja. Zavedamo se, da brez duhovne in materialne pomoči mnogih dobrih ljudi ne bi mogli ničesar storiti. Smo le most med tistimi, ki imajo odprte oči in možnost pomagati, ter tistimi, ki pomoč potrebujejo. Sedaj, ko vsemu svetu grozi gospodarska kriza in že kaže svoje zobe, pa je solidarnost še toliko pomembnejša. Vsem, ki nam že pomagata, in vsem, ki nam morda še boste, se prisrčno zahvaljujemo in se vas spominjamo v molitvi. Vsem prisrčen pozdrav iz Kijeva

s. Jožica Sterle, MS
s. Marta Meško, MS
Tomaž Mavrič, CM